

GENELGE

2020/06

Bakanlığımızca yürütülen uzun ve özverili çalışmalar neticesinde, 27 Mayıs 2010 tarihinde Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE) tarafından Trakya (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul Avrupa Yakası, Çanakkale Avrupa Yakası) şap hastalığından aşılı ari statüsüne yükseltilmiş ve korunmuş bölge olarak ilan edilmiş, Anadolu'da ise hastalık büyük ölçüde kontrol altına alınmıştır.

Trakya'da şap hastalığı yönünden elde edilen aşılı ari statüsünü aşısız ari statüsüne ulaştırabilmek, Anadolu illerine de aşılı arılık statüsü kazandırabilmek ve yeni korunmuş bölgeler ilan edebilmek amacıyla bir Genelge hazırlamak ve uygulamak zorunluluğu doğmuştur.

Bu kapsamda; şap hastalığından aşılı ari bölge olan ve aşısız arılığı hedeflenen Trakya'ya veya yeni ilan edilecek korunmuş bölgelere damızlık, besilik, kesimlik büyükbaş ve küçükbaş hayvanların kurban dönemi de dahil olmak üzere şap hastalığına duyarlı canlı hayvan sevkleri OIE kriterlerine uygun olarak hazırlanan ve aşağıda belirtilen kurallar çerçevesinde yapılacaktır.

A. Şap hastalığından aşılı ari statüsü:

Bir ülkenin ya da bir bölgenin OIE kurallarına göre şap hastalığından aşılı ari olarak tanımlanabilmesi için bölgede son 2 yılda şap hastalığının hiç görülmemiş olması, son 12 ayda virus sirkülasyonunun tespit edilmemesi ve bu durumun epidemiyolojik çalışmalar ile ispat edilmesi gerekmektedir. Ülke sınırlarımız içerisinde sadece Trakya aşılı ari statüsüne sahip korunmuş bölgedir.

B. Trakya'nın ve bundan sonra ilan edilecek korunmuş bölgelerin şap hastalığından aşılı ari statüsünün sürdürülebilirliğinin sağlanması için:

Trakya'ya ve korunmuş bölgeye yapılacak hayvan sevkleri için aşağıdaki şartları karşılaması durumunda, resmi veteriner hekim tarafından Yurtiçi Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu düzenlenir.

1. Hayvanlar doğumlarından itibaren işletme değiştirmemiş olmalı ya da izolasyon süresinin bitiminde en az 3 aydır halen buldukları işletmede barındırılmış olmalıdır.

2. Korunmuş bölgeye (Trakya) sevk edilecek hayvanların bulunduğu işletmelerdeki izolasyon kuralları Ek-1'de yer almaktadır. İl/ilçe müdürlüğü resmi veteriner hekimleri tarafından işletme sahipleri ve işletmenin bakımından sorumlu kişiler izolasyon kuralları konusunda bilgilendirilecektir.

3. İzolasyon başlangıcında işletmenin bulunduğu 10 km'lik yarıçaplı alan içerisinde en az 3 aydır şap hastalığı görülmemiş olmalıdır.

4. İzolasyonun başladığı tarihten hayvanların sevk gününe kadar işletmenin bulunduğu 10 km'lik yarıçaplı alan içerisinde şap hastalığı mihrakı olmamalıdır.

5. Hayvanlar sevk edilmeden önce 30 gün süre ile bir işletmede izole edilecektir. Bu süre sonunda bütün hayvanlar şap virüsünün varlığı yönünden teste tabi tutulacaktır. Teste (serolojik-NSP) tabi tutulan hayvanların tamamında sonuçlar negatif olarak raporlanmış olmalıdır.

6. İzolasyon sonunda yapılacak testler Ek-2'de yer alan "Test İşlemleri İçin Gerekli Koşullar" çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

7. Testlerin tamamı Şap Enstitüsü Müdürlüğüne yapılacaktır. Serumlar veya probank numuneleri doğrudan Şap Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilecektir.

8. İzolasyon kuralları bozulmadığı takdirde Şap Enstitüsü Müdürlüğünden alınan (serolojik-NSP) rapor, raporlama tarihinden itibaren 15 gün geçerlidir. Bu süreyi geçiren işletmedeki hayvanlara sevk verilmez ya da hayvanlardan kan numunesi alınarak yeniden teste tabi tutulur.

9. Bu Genelge hükümlerindeki şartlara uyan hayvanların sevklerine izin verilecektir.

10. Nakledilecek hayvanlarda sevk günü şap hastalığı belirtisi bulunmamalıdır.

11. Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar buldukları işletmelerden yüklemenin yapılacağı yere nakledilirken şap hastalığına maruz kalmamalıdır.

12. İlçe müdürlükleri Trakya'ya ve korunmuş bölgelere yapılacak hayvan sevklerinde, il müdürlüğünün bilgisi dahilinde işlemleri yürütecektir.

13. Korunmuş bölgelere gönderilecek olan izolasyon süresi tamamlanmış ve test edilmiş hayvanlar ile diğer illere gönderilecek hayvanlar aynı araç ile sevk edilmeyecektir.

14. Yurtiçi Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporuna; büyükbaş hayvanlar için pasaport, küçükbaş hayvanlar için Nakil Belgesi, Dezenfeksiyon Belgesi, Hayvan Nakilleri Takip Formu ile Şap Enstitüsü Müdürlüğü tarafından düzenlenmiş Rapor eklenecektir.

15. Hayvan Nakilleri Takip Formu (Ek-3) doldurulacak ve hayvanların nakilleri sırasında Veteriner Sağlık Raporuna eklenecektir.

16. Korunmuş bölge girişlerinde oluşturulan Hayvan Sevk Kontrol Noktasında hayvanların sağlık kontrolleri yapılacak, sevk için gerekli olan evraklar incelenecektir.

C. Hayvan sevkleri konusunda il/ilçe müdürü ve resmi veteriner hekimlerin sorumlulukları:

1. İl müdürlüğü tarafından, merkezde Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü/Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğünde ve ilçelerde görevli resmi veteriner hekimlere bu Genelge tebliğ edilecektir.

2. Yeni ataması yapılmış ya da yeni tayin gelmiş resmi veteriner hekimlere bu Genelge konusunda eğitim verilerek tebliğ edilecektir.

3. Trakya'ya ve Anadolu illerine veteriner sağlık raporu düzenlenirken yapılması gereken uygulamalar ve testler hakkında eğitimler il müdürlüklerince verilecektir. Gerekli durumlarda Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ve Şap Enstitüsü Müdürlüğünden eğitim desteği talep edilecektir.

4. Trakya'ya veteriner sağlık raporu düzenleyen resmi veteriner hekim izolasyon başlangıcından sevk işlemi tamamlanana kadar her türlü iş ve işlemleri takip edecektir.

5. Genelge ve sevklerle ilişkin yapılan tüm evraklar dosyasında muhafaza edilecektir.

Ç. Hayvan sevk kontrol noktaları:

Trakya için aşağıda yer alan hayvan sevk kontrol noktaları oluşturulmuş olup korunmuş bölge olarak ilan edilecek bölgeler için sabit veya geçici hayvan sevk kontrol noktaları oluşturulacaktır. Kontrol noktalarının çalışma esas ve usulleri Valilik Makamınca oluşturulan Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunca belirlenecektir. İl Müdürlükleri Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararlarını İçişleri Bakanlığına bağlı tüm teşkilatlara, feribot işletmelerine ve diğer tüm ilgili birimlere bildirecektir. Yapılan tüm iş ve işlemler belgelendirilecektir. Hayvan Sevk Kontrol Noktalarında yapılacak kontroller Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından Makam Onayı ile görevlendirilen kişiler tarafından yapılacaktır. Diğer personeller İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet, Jandarma ve Belediye Başkanlıklarından talep edilecektir.

1. Çanakkale – Trakya hayvan sevk kontrol noktası:

Trakya'ya geçiş sağlayan feribot hatları için oluşturulan sabit kontrol noktalarında feribot hareket saatlerinde kontroller yapılacaktır.

2. İstanbul – Yavuz Sultan Selim Köprüsü hayvan sevk kontrol noktası:

İstanbul Tarım ve Orman İl Müdürlüğü, köprü üzerindeki araç geçişlerinin mobese kameralarından izlenmesi, kaçak geçişlerin tespit edilmesi, izleme sonuçlarının kayıt altına alınması için İstanbul Valiliği ile irtibata geçecektir.

3. Balıkesir (Bandırma) ve Yalova hayvan sevk kontrol noktası:

Genelgede yer alan ve korunmuş bölgelere canlı hayvanların geçişlerine getirilen kısıtlar il müdürlüğünce feribot işletmelerine bildirilecektir. Feribot işletmesi tarafından hayvan taşıma araçlarının veya hayvan taşıma potansiyeli olan araçların tespit edilmesi durumunda Tarım ve Orman İl Müdürlüğüne ihbarda bulunması sağlanacaktır.

4. Marmara Bölgesinden İstanbul iline bağlanan tüm yollarda özellikle Kurban Bayramı öncesinde olmak üzere yol kontrolleri sıklaştırılacaktır. Yol kontrollerinde Hazine ve Maliye Bakanlığı teşkilatı ile irtibata geçilerek birlikte kontrol yapılması sağlanacak, ayrıca Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı uhdesinde bulunan yol kenarı denetim istasyonlarında

güvenlik güçleriyle gerekli koordinasyon sağlanarak yol kontrolleri yapılacak ve kontrol sonuçları raporlanacak ya da tutanak altına alınacaktır.

5. Trakya'ya belgesiz hayvan girişi ya da herhangi bir hastalık şüphesi durumunda iller arası bağlantı sağlayan yollarda Emniyet güçleri ile işbirliği yapılarak kontrolleri gerçekleştirilecektir.

6. Kontrol noktalarında yapılan tüm denetimler Ek-4'de yer alan "Hayvan Sevk Kontrol Noktası Kayıt Defterine" kayıt edilecektir. Söz konusu kayıt defteri il müdürlüklerince bastırılacaktır.

7. Kontrol noktalarında Bakanlığımızın ve İl Müdürlüğünün isminin yer aldığı "**Hayvan Sevk Kontrol Noktası**" ibaresi yer alan levhalar asılacaktır. İhtiyaç duyulması halinde sabit kulübe oluşturulması sağlanacaktır.

8. Kontrol noktalarında görevli personele kimlik bastırılacak ve özel bir örnek kıyafet temin edilecektir.

9. Belgesiz hayvan hareketleri konusunda yapılan işlemlerin kayıt altına alınmasındaki tüm kurallara uyulacaktır.

10. Kontrol noktalarında ve varış işletmelerinde bu Genelgenin **B bölümü 14** üncü maddesinde yer alan belgeler aranacak ve kontrole tabi tutulacaktır.

11. Kesimhanelerdeki ve hayvan satış yerlerindeki kontroller sıklaştırılacaktır.

12. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan geçişi olabileceği feribot ve köprü işletmelerine konunun hassasiyetine yönelik yazışmalar il müdürlüklerince yapılacaktır.

D. Aşı ve aşılama:

Bakanlığımızca her yıl yayımlanarak yürürlüğe giren Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Genelgesi doğrultusunda aşılama yapılacak olup, aşı bilgileri Veteriner Bilgi Sistemine girilecektir.

E. Aşılı ya da aşısız ari ülkelerden korunmuş bölgeye ithalat kuralları:

1. Aşılı ya da aşısız ari bir ülkeden ithal edilen hayvanların, Trakya'ya sevk edilmek üzere Anadolu'nun bir noktasından ülkemize giriş yapabilmesi için, giriş noktasının şap hastalığı yönünden kısıt altında olmaması gerekmektedir.

2. Ülkeye giriş noktasından ithal edilen hayvanların, korunmuş bölgede yer alan varış noktasına kadar şap virüsü ile temas ettirilmeden gönderilmesi sağlanacaktır.

3. Nakil araçlarının temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri resmi veteriner hekim gözetiminde yapılacak ve dezenfeksiyon belgesi düzenlenecektir.

4. Sevkler, Veteriner Giriş Belgesi ile yapılacaktır.

F. Şüpheli vaka bildirim:

1. "Şap Hastalığı Benzeri Semptom Gösteren Hastalık Listesi" Ek-5'de verilmiştir. Sevk edilecek hayvanlar söz konusu hastalıklar ve şap hastalığı şüphesi yönünden muayene edilecektir.

2. Her şüpheli vaka Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne ve Şap Enstitüsü Müdürlüğüne rapor edilecektir.

3. Hayvanlardan toplanan her bir kan örneği veya marazi madde Şap Enstitüsü Müdürlüğüne en seri şekilde gönderilecektir.

4. Laboratuvar sonucu negatif çıkması durumunda, işletme yakın takibe alınacak ve işletmede bulunan tüm hayvanlara aşı kaydına bakılmaksızın acil aşı uygulanacaktır.

5. Laboratuvar sonucu pozitif çıkması halinde, Şap Hastalığının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik kapsamında yayımlanan Şap hastalığı Acil Eylem Planı uygulanacaktır.

G. Paydaşların bilgilendirilmesi:

1. Genelge'nin paydaşlara, yetiştiricilere ve diğer sivil toplum kuruluşlarına duyurulmasını sağlamak üzere toplantılar il müdürlüklerince düzenlenecektir.

2. Genelge hakkında bir basın bülteni hazırlanarak yerel basın, radyo, TV'ye dağıtılacak ve bir basın toplantısı ile basın mensuplarına açıklanacaktır.

3. Genelge'nin e-posta veya SMS yolu ile yetiştiricilere ulaştırılması sağlanacaktır.

4. Anadolu illerinden korunmuş bölgeye hayvan sevkleri konusunda toplantılar düzenlenerek yetiştirici ve paydaşlar bilgilendirilecektir.

5. Bilgilendirme toplantılarına ait katılımcı listeleri ve tutanakları il/ilçe müdürlüklerince dosyalanacaktır.

Ğ. Hayvan sahipleri, celepler ve araç sürücülerinin dikkat etmesi gereken hususlar:

1. Hayvan satan, nakleden veya taşıyan kişiler Genelge hükümlerini uygulamakla sorumludur.

2. Yetiştiriciler hayvanlarının aşılı ya da aşısız olup olmadıklarının kontrolünü yapacak veya yaptıracaktır.

3. Yetiştiriciler aşısız hayvanlarını aşılatacak ve yasal süreler beklenerek sevklerini talep edecektir.

4. Yetiştiriciler ve araç sahipleri yola çıkmadan önce B bölümü 14'üncü maddede yer alan evrakları tamamlamalıdır.

5. Sevke konu hayvanlara ait Veteriner Sağlık Raporu ve rapora eklenen evraklar varış işletmesine teslim edilecektir.

I. Korunmuş bölgelerde uygulanacak hükümler:

1. Korunmuş bölgede şap hastalığının belirtisi gösteren veya laboratuvarlarca hastalığın varlığı tespit edilen hayvanlar itlaf ve imha edilecektir. Herhangi bir klinik belirti göstermeyen hayvanlar ise kesime sevk edilecektir. İtlaf/imha edilen ve kesilen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı yetiştiriciye ödenecektir.

2. Korunmuş bölgeye Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar dışında belgesiz getirilen hayvanlar tüm masrafları sahibine ait olmak üzere en kısa sürede uygun bir kesimhanede kestirilecek olup tazminat ödenmeyecektir.

3. Korunmuş bölgede yer alan işletmede bulunan hayvanların tamamı Bakanlık veri tabanında kayıtlı olmak zorundadır. Kayıtlı olmayan hayvanlar Bakanlıkça belirlenen esas ve usuller dışında korunmuş bölgeye getirilmiş olarak kabul edilir. İşletmede tespit edilen bu tür hayvanlar tüm masrafları sahibine ait olmak üzere doğrudan kesimhaneye sevk edilecektir.

4. Kurban bayramı nedeni ile hayvan pazarlarına getirilen ancak satılmayan kurbanlık küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar ilin öngördüğü bir kesimhanede kestirilerek kesimhane dışında başka bir işletmeye dönüşü engellenecektir.

İ. Trakya'da Kurban Bayramı için ilave önlemler:

Özellikle İstanbul İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Anadolu ve Trakya'da oluşturulacak kurbanlık hayvan satış noktaları ve kesim yerleri gibi hususlarda İstanbul Valiliği ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile işbirliği içerisinde çalışacaktır. Hayvan Sağlığı Zabıtası Komisyon Kararlarını, hazırladıkları uygulama planlarını Bakanlığımıza ve ulusal basın kuruluşları ile ülke geneline duyuracaktır.

J. Denetim:

1. İl Müdürü, Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürü/Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği Şube Müdürleri ve İlçe Müdürleri bu Genelge hükümlerinin yerine getirilmesinden ve yakın takibinden sorumludur.

2. Yılın herhangi bir döneminde Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE) yetkilileri ve Bakanlığımız tarafından yerinde incelemeler yapılacağından kayıtların zamanında tutulması ve denetime hazır halde bulundurulması gerekmektedir.

Genel Müdürlüğümüzce daha önce yayımlanan 25.02.2010 tarih ve 2010/7 nolu, 25.03.2010 tarih ve 2010/13 nolu, 16.07.2013 tarih ve 2013/16 nolu ve 13.06.2017 tarih ve 2017/03 nolu Genelgeler yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kapsamda; **şap hastalığından aşıllı ari bölgelere** yapılacak hayvan sevk işlemleri 2020/06 nolu Genelge hükümleri doğrultusunda yapılacaktır. Bakanlığımızca yeni oluşturulacak ve ilan edilecek korunmuş bölgeler il müdürlüklerine ayrıca bildirilecektir.